

Opi museossa Opettajalle

Vastauksia tehtäviin

Ilves

Miksi ilveksellä on lyhyt häntä?

Kissaeläimet tarvitsevat yleensä pitkää häntää tasapainotteluun puussa tai jyrkässä maastossa, ikään kuin nuorallatanssija tarvitsee tankoa. Ilves taas liikkuu yleensä tasaisemmassa maastossa, eikä se yleensä kiipeä puuhun, jolloin ilveksen häntä on tarpeettomana kehittynyt lyhyemmäksi evoluution myötä. Ilveksen lyhyt häntä on myös sopeuma kylmään ilmastoon, jossa pitkä häntä voisi olla haitaksi ruumiinlämpötilan ylläpidolle.

(<https://www.hs.fi/tiede/art-2000005008384.html>)

Lisätietona voi mainita, että ilvesten korvien tupsuista tutkijatkin ovat hieman eri mieltä. Yhden teorian mukaan ilves käyttää korvatupsuja viestiessään lajikumppaniensa kanssa. Tupsuista saattaa olla hyötyä myös saalistaessa, jolloin se voi tupsujen avulla aistia tuulen suunnan ja pysyä saaliin huomaamattomissa.

(<https://www.apu.fi/artikkelit/ilves-kayttaa-korvatupsujaan-saalistamiseen-nain-salainen-ase-toimii>)

Mistä voi päätellä, että ilves on petoeläin?

Ilveksellä on voimakkaat ja kehittyneet raateluhampaat. Ilveksen kulmahampaat ovat terävät ja veitsimäisesti litistyneet. Hampaat ovat siis erikoistuneet lihan paloitteluun. Ilveksellä on vahvat poskilihakset, joten ilveksellä on leuoissa vahva puruvoima lihan syömiseen. Ilveksen silmät ovat suuntautuneet eteenpäin (vrt. kasvinsyöjien eli saaliseläinten silmät ovat useimmiten pään sivuilla), mikä mahdollistaa stereonäön eli syväterävyyden, jota tarvitaan saalistuksessa.

Miksi ilvestä on vaikea nähdä luonnossa?

Ilves liikkuu yleensä hämärässä tai pimeään aikaan. Ilves on myös ihmisarka ja elää pääosin metsissä asutuksen ulkopuolella.

Ilveksen suojelu

Milloin ilves on Suomessa ollut uhanalainen eläin? Minkä takia?

Ilves todettiin uhanalaiseksi 1960-luvulla. Ilvestä metsästettiin sen upean turkin takia. Ilveksen kaunis täplikäs turkki oli keskiajalta lähtien Skandinaviassa haluttu ja arvokas. Keskiajalla uskottiin, ettei ollut niin suurta harmia, etteikö ilveksen kaunis turkki olisi sitä mielipahaa korvannut.

Miksi ilves ei ole enää uhanalainen?

Ilves rauhoitettiin Suomessa 1968. Ilveskanta on nykyisin elinvoimainen ja yksilöitä on vajaa 2000. Ilves elää kaikkialla Suomessa.

Kuinka laaja on ilveksen levinneisyysalue maailmassa?

Ilveksen sukuun kuuluu neljä eri lajia. Suomessa elävä ilves on euraasian ilves. Euraasian ilveksen elinalue kattaa suuren osan pohjoisesta pallonpuoliskosta.

Manner-Euroopan ilveskanta metsästettiin 1800-luvulla lähes sukupuuttoon. Ilveksiä on palautettu luontoon mm. Puolassa, Sveitsissä, Ranskassa ja Saksassa.

Eläintarhat

Miksi eläintarhoja on perustettu?

Eläintarhoja perustettiin alun perin viihdyttämään ihmisiä ja näyttämään heille eksoottisia eläimiä. Maailman vanhimmat eläintarhat on perustettu yli 200 vuotta sitten. Eläintarhojen tehtäväksi on vakiintunut myöhemmin luonnon monimuotoisuuden ja luonnonsuojelun välittäminen uusille sukupolville. Eläintarhoissa tehdään myös eläinten tieteellistä tutkimusta, kuntoutetaan luonnossa loukkaantuneita eläimiä ja kasvatetaan luonnossa harvinaistuneita lajeja palautettavaksi luontoon.

Mitä hyviä ja huonoja puolia eläintarhoissa on?

Hyviä puolia: kävijät oppivat eläimistä ja luonnonsuojelusta. Loukkaantuneita eläimiä voidaan pelastaa ja osa kuntoutuneista tai eläintarhassa kasvatetuista eläimistä voidaan palauttaa takaisin luontoon.

Huonoja puolia: joitakin eläimiä on pyydystetty niiden elinympäristöistä vankeuteen. Eläimillä on oikeus lajinmukaiseen elämään (reviiri, saalistus- ja pariutumiskäyttäytyminen, sosiaaliset vuorovaikutussuhteet) eikä elämä eläintarhassa välttämättä mahdollista tätä, koska eläintarhojen tilat ovat usein liian pieniä.

Millainen on hyvä eläintarha?

Eläimillä on mahdollisimman laajat ja luonnonmukaiset olot ja asumus suunnitellaan lajille sopiviksi. Eläinten tarpeet otetaan niin hyvin huomioon kuin mahdollista. Henkilökunta on koulutettu hoitamaan eläimiä ja heillä on tarpeeksi tietoa eri lajeista. Rahoitus ei saa vaikuttaa toiminnan laatuun. Eläinsuojelulakia täytyy noudattaa.

”Eläintarhan on annettava yleisölle tietoa näytteillä pidettävistä lajeista ja niiden elinolosuhteista. Eläintarhan on lisäksi osallistuttava joko eläinlajien suojelua edistävään tutkimukseen, eläinlajien suojelutaitoihin liittyvään koulutukseen, lajien suojeluun liittyvään tietojen vaihtoon tai milloin se on tarkoituksenmukaista, eläinlajien vankeudessa kasvattamiseen, kannan uudelleen istuttamiseen tai lajien luontoon palauttamiseen.” (<http://www.avi.fi/web/avi/elaintarhat-nayttelyt-ja-sirkukset>)

Linkkivinkkejä

<https://www.korkeasaari.fi/suojelutyo/elaintarhojen-tehtavat/#5190b05b>

<https://blogit.kaleva.fi/tiedesatuja/2019/09/10/miten-elaintarhat-voivat-perustella-oikeutuksen-olemassaololleen/>

<http://www.avi.fi/web/avi/elaintarhat-nayttelyt-ja-sirkukset>

<https://www.ranuazoo.com/suojelu/hoivaelaintoiminta/>

<https://www.ahtarizoo.fi/index.php/fi/zoo/suojelutyo>